

CS

CS

CS

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 18.7.2005
KOM(2005) 329 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE

**O OPATŘENÍCH K ZAJIŠTĚNÍ VĚTŠÍ BEZPEČNOSTI VÝBUŠNIN, ROZBUŠEK,
MATERIÁLŮ K VÝROBĚ BOMB A STŘELNÝCH ZBRANÍ**

SDĚLENÍ KOMISE

O OPATŘENÍCH K ZAJIŠTĚNÍ VĚTŠÍ BEZPEČNOSTI VÝBUŠNIN, ROZBUŠEK, MATERIÁLŮ K VÝROBĚ BOMB A STŘELNÝCH ZBRANÍ

1. Úvod

Použití výbušnin k ohrožení nevinných občanů je nejběžnější způsob používaný teroristy k vyvolání strachu u obyvatelstva zvyklého žít v demokratických, svobodných a otevřených společnostech. V říjnu 2003 dospěla Rada pro spravedlnost a vnitřní věci k závěru, že není zapotřebí zavádět nová opatření pro skladování a přepravu výbušnin. Po teroristických bombových útocích v Madridu 11. března 2004 se však v členských státech EU poprvé objevilo souhlasné stanovisko s tím, že je zapotřebí vytvořit harmoničtější systém, který by zabránil tomu, aby se výbušniny, rozbušky, materiál k výrobě bomb a střelné zbraně dostávaly do rukou teroristů. Ve své **Deklaraci z 25. března 2004 Rada Evropy** uznala „potřebu neposkytnout teroristickým organizacím a skupinám materiál pro jejich činnost“. Především uznala „potřebu zajistit větší bezpečnost střelných zbraní, výbušnin, materiálu k výrobě bomb a technologií, které napomáhají k páčání teroristických činů“. **Přepřpracovaný Akční plán v oblasti boje proti terorismu ze dne 24. června 2004** pak apeloval na Radu a Komisi, aby prověřily rozsah opatření k zajištění větší bezpečnosti výbušnin (Akce 3.6.1).

Komise ve svém **Sdělení z října 2004 o předcházení teroristickým útokům, připravenosti a reakci na ně**¹ signalizovala svůj záměr v případě potřeby prezentovat návrhy k zajištění maximální možné úrovně bezpečnosti v Evropě. Dokument „**Haagský program: Posilování svobody, bezpečnosti a práva v EU**“, který Rada Evropy přijala v listopadu roku 2004, explicitně vyzývá Komisi, aby předložila návrhy směřující ke zlepšení skladování a přepravy výbušnin a k zajištění sledovatelnosti průmyslových a chemických prekurzorů. Komise tuto výzvu velmi vítá a své návrhy předkládá v tomto sdělení.

Komise se domnívá, že všechny zainteresované strany, především průmysl (včetně výrobců, koncových uživatelů, dopravců, výzkumných pracovníků), členské státy a Europol, musí přispět ke zlepšení bezpečnosti výbušnin a střelných zbraní. O jejich průmyslové prospěšnosti sice není pochyb, ale zákonodárci musí **zajistit bezpečnost občanů tím, že se bude snižovat a eliminovat možnost jejich zneužití**. Stejně jako si výrobci výbušnin a střelných zbraní v minulosti osvojili pojem bezpečnosti a bezpečnost se stala běžnou součástí jejich výrobků, je zapotřebí stejný přístup zaujmout i k vnitřní bezpečnosti. Komise by ráda viděla změnu v přístupu všech zainteresovaných stran, přechod z logiky „zda“ na „jak“ toho lze dosáhnout. Komise je tedy ochotna se zapojit do **strukturovaného dialogu se soukromým sektorem** s cílem posílit prvky bezpečnosti (především v souvislosti se skladováním, komercializací, přepravou a sledovatelností) komponentů a koncových výrobků v celé výrobě a dodavatelském řetězci. Při stanovování způsobů zaručení bezpečnosti výbušnin a střelných zbraní může Komise čerpat ze své zkušenosti v jiných oborech: například v oblasti sledovatelnosti při výrobě potravin a v příslušném dodavatelském řetězci za účelem ochrany zdraví.

¹ KOM (2004) 698 v konečném znění; 20.10.2004.

2. PLÁN EU NA POSÍLENÍ BEZPEČNOSTI VÝBUŠNIN

Komise plánuje **zapojit do spolupráce všechny hlavní zainteresované strany**: výrobce a obchodníky s výbušninami, experty z Europolu a SitCen, národní experty z členských států, Komisi a pracovní skupinu Rady pro boj s terorismem. Následně pak Komise zváží vytvoření skupiny odborníků (skupina odborníků pro bezpečnost výbušnin) a pověří ji, aby zpracovala a Komisi předložila *Plán EU na posílení bezpečnosti výbušnin a střelných zbraní*. Plán by musel zajistit vzájemné doplňování se veřejných a soukromých opatření v dané oblasti a stanovit definované cíle. Pro plán a sledování jeho úspěšnosti by bylo třeba definovat pracovní metodu. skupina odborníků by mohla v rámci EU přezkoumat potřeby v kterékoli oblasti týkající se posilování bezpečnosti výbušnin a střelných zbraní, identifikovat nedostatky EU ve schopnosti odhalovat a zasahovat, s nimiž je nutné se vypořádat, a analyzovat související náklady.

3. SKLADOVÁNÍ, PŘEPRAVA A SLEDOVATELNOST

Jak navrhuje Haagský program, je toto sdělení zaměřeno na skladování, přepravu a sledovatelnost. Bezpečnostní opatření pro skladování výbušnin, například za pomoci **fyzických prostředků a účinných účetních a kontrolních standardů**, jsou klíčové pro prevenci přístupu teroristů k legálně vyrobeným výrobkům prostřednictvím krádeže nebo zneužití. Zatímco průhlednost je klíčem, který umožňuje důkladnou kontrolu převodu takových výrobků, metody sledovatelnosti (například opatřování štítkem nebo značení) jsou důležité při sledování životního cyklu výbušnin a při zjišťování nebezpečných převodů a podezřelého vlastnictví. Je zapotřebí prověřit také způsoby uložení povinnosti hlásit jakékoli podezřelé transakce těm, kteří obchodují s výbušninami. Nebezpečné výrobky v pohybu – například výbušniny, veškeré přístroje a materiál související s bombami – se mohou buď stát předmětem přímého útoku, nebo mohou být nelegálně přesměrovány do jiného než původně zamýšleného místa určení. **Bezpečnostní opatření a sledovatelnost se tedy také musí stát klíčovým aspektem všech fází dodavatelského řetězce.**

Je zapotřebí, aby se opatření pro boj s terorismem vztahovala na všechny možné zdroje. Nezbytný je komplexní přístup k danému problému, protože lepší možnost odhalení některých výbušnin/rozbušek by mohla teroristy donutit používat jiná zařízení nebo látky, jejichž odhalení by mohlo být ještě obtížnější.

Důležitým nástrojem pro stanovení hlavních rizik **by byla komplexní analýza detekčních metod a jejich úspěšnost**. Je zapotřebí rozsáhlého přístupu ke snižování rizik zneužití výbušnin teroristy nebo zločinci, který bude zahrnovat regulaci komerčních výbušnin (včetně hlášení podezřelých transakcí), označování výbušnin, větší bezpečnostní omezení pro přepravu a skladování, používání technologií pro jejich odhalování, označování výbušních materiálů štítkem a jejich sledování, sdílení informací a podporu při vyšetřování. EU by si ráda ve všech směrech udržela vzájemně prospěšnou spolupráci se Spojenými státy, nesmí však dovolit, aby se přes oceán vytvořila technologická mezera, a to především v souvislosti s používáním detekčních zařízení v dopravních bodech.

Stejnou hrozbu jako komerční výbušniny představují také tzv. „**podomácku vyrobené**“ **výbušniny**, které se vyrábějí z běžně dostupných chemikálií. Proto by měl být za jednu z priorit považován i výzkum vedoucí k jejich snadnějšímu odhalení.

Velké riziko představují i **demilitarizované výbušniny** objevující se na trhu. Jelikož nejsou vojenské výbušniny obvykle značeny, šance na jejich odhalení by mohla být menší než v případě civilních výbušnin. Oficiální nebo paralelní obchod s přebytky vojenských výbušnin a rozsah

zapojení organizovaných zločineckých sítí v Evropě do nezákonných převodů jsou proto významným důvodem k obavám a musí být nemilosrdně potírány. **Zpráva Spojených národů²** uvádí, že několik států ve východní Evropě vyslovilo obavy ohledně nezákonného obchodování s přebytky vojenských výbušnin a zařízení ze zásob bývalého Sovětského svazu. Ve střední a východní Evropě existují ohromné zásoby vojenských výbušnin. Programy na likvidaci těchto zásob sice existují, ale zatím vykazují omezenou úspěšnost, a je tedy zapotřebí je radikálně zlepšit.

4. AKTUÁLNÍ SITUACE/NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ

4.1. Obchod s hnojivy

Nařízení o hnojivech³ v článcích 25 až 28 předpokládá určitá bezpečnostní opatření, kontroly a požadavky na speciální zkoušky pro hnojiva typu dusičnanu amonného. Výrobci také ukládá, aby uchovávali záznamy o výrobních závodech a jejich provozovatelích.

Komise zvažuje úpravu tohoto nařízení, aby mohly být zavedeny odpovídající požadavky, které by zajistily, že hnojiva typu dusičnanu amonného budou prodávána pouze oprávněným osobám a na základě důkazu, že hnojivo bude použito pouze pro zemědělské účely. Dále by mohlo dojít k přezkoumání návrhu uložit společnostem, které tyto materiály prodávají, informovat donucovací orgány o jakýchkoli podezřelých transakcích. Je zapotřebí přimět členské státy, aby přijaly obdobná opatření také pro hnojiva, která nespádají do rozsahu působnosti tohoto nařízení.

4.2. Skladování výbušnin

Na skladování výbušnin se vztahuje **směrnice Seveso II⁴**. Svou oblastí působnosti není zaměřena na výbušniny jako takové, ale na zařízení, v nichž jsou skladována větší množství nebezpečných látek. V podstatě se zabývá bezpečností zařízení spíše než jejich „zabezpečením“. Směrnice nevyžaduje analýzy zabezpečení, ani neukládá žádná další zabezpečovací opatření pro zařízení, která jsou buď obzvláště snadno zranitelná teroristickými útoky, nebo která jsou potenciálními cíli útoků. Nicméně je zapotřebí si uvědomit, že veškeré požadavky týkající se zmírňování následků havárií, a především včasné vytvoření havarijních plánů, stejně dobře pomohou s následky teroristického útoku, jehož cílem bude zařízení spadající pod směrnici Seveso. Navíc je část informací nezbytných pro posouzení rizik již k dispozici díky bezpečnostním zprávám.

Komise se zabývá bezpečnostními otázkami v souvislosti s objekty, na něž se vztahuje směrnice Seveso II, kde se vyskytují nebezpečné látky jako výbušniny nebo dusičnan amonný, například analýzou následků možných úmyslných nepřátelských činů, úmyslných závažných havárií a opatření k jejich prevenci. Výsledky společného semináře na téma ochrana rizikových zařízení před úmyslnými nepřátelskými činy, který proběhl v Budapešti ve dnech 28.–29. dubna 2005, jsou k dispozici na internetové stránce Komise:

http://europa.eu.int:8082/comm/environment/seveso/conf_events.htm

² Zpráva OSN o nedovolené výrobě výbušnin a obchodu s nimi pachatelů trestné činnosti a jejich používání pro účely páchaní trestné činnosti (ze dne 23. ledna 2002); E/CN.15/2002/9/Add.1.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 ze dne 13. října 2003 o hnojivech.

⁴ Směrnice Rady 96/82/ES Seveso II o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek (Úř. věst. L 10, 14.1.1997).

Směrnice Seveso II se vztahuje především na chemické a petrochemické závody, v nichž jsou přítomna velká množství chemikálií. Směrnice nerozlišuje mezi „běžnými“ nebezpečnými věcmi a „vysoce rizikovými“ nebezpečnými věcmi (tzn. věcmi, jejichž zneužití může vést k hromadné ztrátě na lidských životech nebo hromadné zkáze). Opatření ke snížení zvýšeného rizika by se tedy měla uplatňovat především na tyto vysoce nebezpečné látky, například výbušniny.

Komise osloví členské státy s doporučením, aby se chopily iniciativy a usilovaly o posílení bezpečnosti všech společností a personálu, který zodpovídá za vysoce rizikové nebezpečné věci, nebo s nimi manipuluje. Bezpečnost se zvýší vytvořením a prováděním bezpečnostních plánů, které by mohly obsahovat řadu prvků určených Komisí.

4.3. Přeprava výbušnin a jiných nebezpečných věcí

Členské státy EU jsou povinny do 1. července 2005 aktualizovat předpisy týkající se přepravy nebezpečných věcí v národní legislativě, která upravuje silniční a železniční dopravu. Většina členských států má však další nařízení týkající se kontroly určitých kategorií nebezpečných věcí. *Průmyslné asociace připravily pokyny pro bezpečnostní předpisy týkající se přepravy nebezpečných věcí, které pokrývají všechna relevantní odvětví. Komise tuto práci podpořila pokyny byly dokončeny v dubnu 2005. Dialog s průmyslem je klíčovým prvkem při posilování bezpečnosti přepravy výbušnin, protože průmysl by mohl zpracovat přísnější pokyny pro zlepšení bezpečnosti přepravy.*

V dubnu 2004 zavedla Komise lepší kontroly převodu výbušnin mezi členskými státy jako krok k tomu, aby se mezinárodní přeprava stala bezpečnější. Kontroly jsou obsaženy v rozhodnutí Komise 2004/388/ES, které harmonizuje požadované informace a postupy, jež je při takovém mezinárodním převodu nutné dodržovat.

Lepší kontroly převodu výbušnin mezi členskými státy by měly usnadnit sledování výbušnin a kontrolu, zda jejich pohyb schválily národní úřady. Tento dokument zahrnuje také podrobné informace o tom, které společnosti a organizace jsou zainteresovány v jakém typu výbušnin, podrobné informace o trase převodu a povoleních všech členských států, přes jejichž území se budou výbušniny pohybovat. Takové opatření by mělo usnadnit sledování výbušnin při jejich pohybu od výrobce k uživateli.

Pro dosažení cílů stanovených v Akčním plánu EU v oblasti boje proti terorismu EU (bod 4.2) začala Komise vytvářet politiku bezpečnosti dodavatelského řetězce tak, aby byla doplněna již stávající legislativa v různých oblastech bezpečnosti přepravy (letecká, námořní a přístavní bezpečnost) a zvýšena bezpečnost pozemní přepravy.

Hlavním cílem vytváření této politiky je rozpracovat právní i provozní iniciativy a bezpečnostní opatření tak, aby se bez omezení obchodu v rámci národního dodavatelského řetězce EU zvýšilo v oblasti podnikání povědomí o bezpečnosti a aby zároveň docházelo k zabraňování možným teroristickým hrozbám.

Bezpečnost dodavatelského řetězce bude evolučním procesem. Stane-li se přemýšlení o bezpečnosti přepravy v EU každodenní rutinou (povědomí), pomůže to zlepšit úroveň kvality podnikání a zvýšit odolnost vůči incidentům. V mezinárodním obchodě závisí úspěch politiky bezpečnosti přepravy na vzájemnosti.

4.3.1. Detekce výbušnin a střelných zbraní na letištích

Po útocích z 11. září a dalších leteckých incidentech se bezpečnost na letištích zvýšila. **Rámcové nařízení 2320/2002, kterým se stanoví společná pravidla v oblasti bezpečnosti civilního letectví**, považuje střelné zbraně a výbušniny za zakázané předměty a vyžaduje, aby všichni cestující a jejich zavazadla (kabinová či zapsaná) procházeli kontrolou řadou přijatelných metod. Komise provádí kontroly, aby mimo jiné ověřila provádění těchto požadavků.

Komise za pomoci Výboru pro bezpečnost letectví (AVSEC) v současné době řídí zavádění technických specifikací a kritérií účinnosti různých skupin detekčních zařízení, která se používají na letištích členských států.

4.4. Výroba, komercializace a sledovatelnost výbušnin

Směrnice Rady 93/15 EHS o harmonizaci předpisů týkajících se uvádění na trh a dozoru nad výbušninami pro civilní použití⁵ (například pro těžební nebo demoliční práce) definuje základní požadavky, které musí být splněny při zkouškách pro ověřování souladu výbušnin tak, aby byl zajištěn volný pohyb těchto výrobků a aby nedocházelo ke snižování optimální úrovně bezpečnosti. Zahrnuje také dozor nad převodem výbušnin a střeliva. Z důvodu zjevných omezení těchto právních předpisů navázala Komise ve světle zvýšeného teroristického rizika dialog s průmyslem o otázkách bezpečnosti. Lze očekávat nové postupy v řadě oblastí: značení výbušnin a rozbušek, větší bezpečnost skladování a přepravy a hlášení podezřelých transakcí.

Jakmile jsou výbušniny objeveny, je pro vyšetřovatele klíčové zjistit jejich původ. Například švýcarské právní předpisy jsou v této souvislosti velmi přísné a vyžadují, aby výbušniny byly před svou komercializací označeny. Počet úspěšně vyřešených případů zahrnujících označené výbušniny ve Švýcarsku však není dramaticky vyšší než počet úspěšně vyřešených případů neoznačených výbušnin.

Komise navrhuje posouzení přínosu značení výbušnin za pomoci elektromagnetického kódu a souvisejících nákladů.

4.5. Detekce výbušnin

Výbušniny lze odhalit několika způsoby (například rentgenem, cvičenými psy, systémy detekce výparů). Žádný způsob sám o sobě nezajistí uspokojivou detekci výbušnin; vždy je nezbytná kombinace několika způsobů. Pokud by však byla v EU pro všechny výbušniny povinná jedna značkovácí látka nebo prostředek, mohlo by být jejich odhalování snazší, protože by ve většině případů stačilo, aby čidla odhalila jednu látku. Výbušniny se ovšem vyrábějí i v zahraničí a je tak nezbytné, aby detekční zařízení bylo schopno odhalit také další značkovácí látky i neoznačené výbušniny.

Realizují se rozsáhlé programy výzkumu elektronických nosů a jiných technologií. Program NOSE II (druhá síť excelence umělého čichového vnímání) Evropské komise již umožnil vytvoření sítě vědců v této oblasti. Prvním důležitým krokem by však bylo provedení rozsáhlé studie stávajících detekčních metod a přesné posouzení jejich úspěšnosti, detekční doby a nákladů u každého typu výbušnin. Tímto způsobem by mohly být určeny nedostatky v technologiích a tyto pak zohledněny ve výzkumných programech. Je zapotřebí také zhodnotit nejlepší kombinace zařízení, protože není možné řádně odhalovat výbušniny v jednokrokovém systému.

⁵ Úř. věst. L 121, 15.5.1993.

Komise zahájí takovou integrovanou analýzu detekčních metod. Tato práce vytvoří solidní základ pro rozvoj legislativních iniciativ v této oblasti. Mezitím Komise doporučuje stanovit vhodná opatření k povinnému zavedení detekčních přístrojů na některých strategických místech (například letištích).

4.6. Rozbušky

Pro svou malou velikost představují rozbušky významné riziko krádeže a neodhalení. Pokud by tedy rozbušky byly snadněji odhalitelné, výrazně by to zlepšilo bezpečnostní řetězec. Společné výzkumné středisko Komise by mohlo analyzovat některé z dostupných možností pro zvýšení jejich odhalitelnosti. *V závislosti na výsledcích analýzy Společného výzkumného střediska by mohla Komise navrhnout změnu směrnice Rady 93/15/EHS a stanovit některá povinná značení, detekční prostředky nebo zařízení.*

4.7. Spolupráce donucovacích orgánů v oblasti výbušnin

Určení nedostatků způsobilosti, pokud jde o lidské zdroje, metody a materiály určené pro odhalování, zásah a zneškodňování improvizovaných a nekonvenčních výbušných zařízení v rámci EU, bude vyžadovat vážné zamyšlení nad jejich vzájemným propojením. Komise shromáždila informace z členských států prostřednictvím dotazníku, který předložila Radě v roce 2004. Po provedení analýzy by mohly být jakékoli vyplývající nedostatky vyřešeny několika způsoby, včetně vedení výzkumu specifickým způsobem a vytváření struktur, které umožní, aby se mezi členskými státy projevila solidarita, například prostřednictvím iniciativ vzájemné pomoci na bilaterálním nebo multilaterálním základě.

4.7.1. Databáze výbušných zařízení Europolu

Europol v současné době spravuje databázi EU o výbušných zařízeních používaných teroristy a zločineckými organizacemi. Evropské donucovací orgány a především jejich jednotky pro zneškodňování výbušnin a střeliva (EOD – Explosive Ordnance Disposal Units) potřebují dvacetičtyřhodinový přístup k dostupným údajům o výbušninách, výbušných zařízeních a jejich součástech, aby si mohly ve světle teroristických bombových incidentů nebo hrozeb okamžitě vyměňovat informace.

Europol již prověřuje možnost centrálního počítačového systému, v němž by byly uloženy údaje o bombách sestávající z písemných textů, strukturovaných údajů a multimediálních informací, například obrázků elektronických součástí a elektronických obvodů.

Výměna informací prostřednictvím databáze Europolu bude velmi důležitá ve vztahu k „podomácku vyrobeným výbušninám“. Tato síť by byla ideálním nástrojem pro vytvoření seznamu improvizovaných výbušných zařízení a posouzení jejich dopadu.

Europol bude každých šest měsíců podávat zprávu o vstupech, které členské státy do databáze poskytly, a tím podpoří příslušné orgány členských států a Komisi, aby databázi výbušných zařízení používaných teroristy využívaly.

4.7.2. Přehled kapacit členských států

V loňském roce Komise předložila Radě dotazník pro posouzení způsobilosti členských států a budoucí koordinace jejich jednotek EOD. Výsledky dotazníku usnadnily posouzení kapacit členských států z hlediska lidských zdrojů, metod a materiálů pro odhalování, zásah a zneškodňování improvizovaných a nekonvenčních výbušných zařízení. Tento přehled také

posuzuje jejich způsobilost z hlediska soudního vyšetřování bombových útoků a bude prvním krokem pro budoucí uplatňování mechanismů solidarity mezi členskými státy v případě velkých teroristických akcí.

4.7.3. *Sít jednotek pro zneškodňování výbušnin a střeliva*

Po posouzení možností je zapotřebí na základě příkladů z jiných oborů, například sítě ochrany veřejných činitelů, vytvořit síť jednotek EOD členských států. Tato síť by mohla být kanálem pro otevřenou a plynulou výměnu informací o metodách a operačních taktikách. Prioritou sítě by mělo být také zlepšování detekčních schopností.

V současné době Komise pracuje na základě analýzy odpovědí uvedených v dotazníku, který Komise předložila členským státům, na vytvoření sítě jednotek EOD.

4.7.4. *Forenzní síť improvizovaných výbušných zařízení*

V průběhu druhé fáze by byla rozšířena kapacita navrhované sítě jednotek EOD tak, aby mohla probíhat výměna informací o forenzních aspektech improvizovaných výbušných zařízení (IED). *Vytvoření forenzní sítě by mohlo být výchozím bodem pro rozvoj společné strategie politik vyšetřování a výzkumu a pro harmonizaci metod v tomto oboru.*

4.8. **Výzkum a technologický rozvoj**

Výzkum a technologický rozvoj mohou omezit rizika spojená s výrobou, přepravou a skladováním střelných zbraní, výbušnin, zařízení k výrobě bomb a technologií, které napomáhají k páchání teroristických činů. Výzkum může rovněž přispět k dokonalejším systémům odhalování, značení a sledování.

Byla odstartována tříletá přípravná akce (2004–2006) s cílem podpořit podmínky a prostředí příznivé pro zlepšení evropských vědeckých, technologických a průmyslových kapacit a prověřit terén pro rozvinutý Evropský program pro výzkum bezpečnosti, který má být spuštěn v roce 2007. Přípravná akce zahrnuje 5 hlavních prioritních oblastí výzkumu, včetně boje proti terorismu.

Po skončení přípravné akce by úkolově orientovaný několikaletý Evropský program pro výzkum bezpečnosti prováděl technologický výzkum zaměřený na potřeby koncového uživatele. *V rámci 7. rámcového programu pro výzkum a technologický rozvoj vyzvala Komise k předložení návrhů nanotechnologických přístupů pro dokonalejší systémy bezpečnosti, a to včetně detektorů výbušnin.*

4.9. **Spolupráce donucovacích orgánů v oblasti střelných zbraní**

Bylo již zahájeno několik iniciativ s cílem zlepšit spolupráci donucovacích orgánů v boji proti nezákonným střelným zbraním, jejichž výsledky budou známy v roce 2005. V rámci programu proti šíření zbraní své protiteroristické jednotky bude Europol nabízet členským státům operativní podporu při vyšetřování a bude šířit strategické výrobky. V současné době Europol pracuje na studii proveditelnosti v oblasti nezákonného obchodování se střelnými zbraněmi tak, aby mohl rozhodnout, zda bude možné v roce 2005 zahájit analýzu nezákonných střelných zbraní. Součástí pracovního programu Europolu pro rok 2005 je také rozvoj schopnosti EU sledovat nezákonné střelné zbraně.

Dalo by se uvažovat o legislativním nástroji, který by stanovil společné standardy pro hlášení zabavených nebo znovu získaných střelných zbraní, které byly použity k trestné činnosti, nebo

střelných zbraní, které byly použity pro jiné účely, ztraceny nebo odcizeny. To by usnadnilo výměnu informací pro účely vyšetřování a určení společného jmenovatele způsobu analýzy tajných služeb.

4.10. Střelné zbraně – režim dovozních a vývozních licencí a další aspekty provádění protokolu OSN

Do roku 2007 předloží Komise po interních konzultacích s členskými státy a zainteresovanými stranami návrh nařízení Rady týkající se systému dovozních a vývozních licencí pro střelné zbraně.

Cílem tohoto nařízení bude do legislativy Společenství začlenit článek 10 **protokolu OSN proti nedovolené výrobě střelných zbraní, jejich součástí, dílů a střeliva a obchodu s nimi**. Jelikož provádění tohoto protokolu OSN zahrnuje široký rozsah otázek, například celní záležitosti, obchod, výbušniny, vnitřní trh a vnější vztahy, návrh všechny tyto prvky řádně zohlední.

V roce 2005 také Komise navrhne technickou změnu směrnice 91/477⁶, aby integrovala ustanovení vyžadovaná protokolem ohledně převodů zbraní podléhajících uvedené směrnici uvnitř Společenství, a především článek 10 tohoto protokolu týkající se všeobecných požadavků na vývozní, dovozní a tranzitní licence nebo systémy udělování povolení. Fungující systém vývozních a dovozních licencí bude sloužit jako důležitý nástroj pro kontrolu a sledování vývozu a dovozu střelných zbraní z/do EU, a bude tedy přínosem pro mechanismy prevence a vyšetřování terorismu.

Lepší dovozní a vývozní režim je však pouze jedním z prvků prevence nezákonného obchodování se střelnými zbraněmi a musí na něj být nahlíženo v kombinaci s účinným řízením hranic, a to včetně aktivní politiky sousedství v této oblasti.

⁶ Směrnice Rady ze dne 18. června 1991 o kontrole nabytí a držení zbraní (91/477/EHS).